

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

## ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૫૧૩૮/૨૦૧૪

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી મૌલિક જે. શેઠ

=====

|                       |         |
|-----------------------|---------|
| રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર | હા / ના |
|-----------------------|---------|

=====

ડેલ્ટા રબર એન્ડ પ્લાસ્ટિક પ્રોડક્ટ્સ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

અમદાવાદ મર્કન્ટાઈલ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧, ૨ માટે શ્રી ઉદય આર. ભટ્ટ (૧૯૨)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ માટે ડૉ. અભિષેક કે. ઠાકર (૭૦૧૦)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૨ માટે લો ઓફિસર બ્રાન્ચ (૪૨૦)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૨ માટે શ્રી હમેશ સી. નાયડુ (૫૩૩૫)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી મૌલિક જે. શેઠ

તારીખ: ૨૪/૦૮/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

-----

૧. શરૂઆતમાં જ, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ આ કોર્ટને અરજદારોને ભૂલથી કાર્યવાહીમાં જોડાયેલા પ્રતિવાદી નં. ૨ ને રદ કરવાની મંજૂરી આપવા વિનંતી કરે છે. પ્રતિવાદી નં. ૨ માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી હમેશ સી. નાયડુને અરજદારોની આવી વિનંતી સામે કોઈ વાંધો નથી.

૨. માંગ્યા મુજબની પરવાનગી આપવામાં આવે છે. આ બાબતમાં પક્ષકારોની હરોળમાંથી પ્રતિવાદી નં. ૨ રદ ગણવામાં આવે છે.

૩. રૂલ વહેલી તકે પરત કરવાપાત્ર. પ્રતિવાદી નં. ૧ માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઇશાન રાજદેવ નોટિસ / એડમિશન સ્વીકારે છે. પક્ષકારોની સંમતિથી, બાબત સુનાવણી માટે હાથ પર લેવામાં આવી છે.

૪. અરજદારો વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઉદય આર. ભટ્ટ અને પ્રતિવાદી નં. ૧ વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઇશાન રાજદેવને સાંભળ્યા.

૫. વર્તમાન રિટ પિટિશન ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ નીચેની રાહતોની માંગણી સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે:

"(એ) આ પિટિશન દાખલ કરો અને યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા યોગ્ય રિટના સ્વરૂપમાં નિર્દેશ જારી કરો અને અમદાવાદ સિટી સિવિલ કોર્ટ એટલે કે એક્ઝિક્યુટિંગ ફોરમ પાસેથી દારખાસ્ત નં. ૨૯૬ / ૨૦૦૨ ની એક્ઝિક્યુશન કાર્યવાહીના રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહી મંગાવો અને તારીખ ૧૦-૫-૨૦૧૩ ના રોજ ઇન્ડેક્સ નં. ૪૪ હેઠળના આદેશને રદ કરો અને બાજુ પર રાખો અને વધુમાં તે મંજૂર કરો અને વધુમાં ઠરાવો અને જાહેર કરો કે એક્ઝિક્યુટિંગ ફોરમ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશો અને

ગુજરાત રાજ્ય સહકારી ટ્રિબ્યુનલ, અમદાવાદ દ્વારા  
૩૦.૧૦.૨૦૦૦ ના રોજ નક્કી કરાયેલ અપીલ નં.  
૪૨૬/૯૯ માં પસાર કરાયેલ એવોર્ડ / હુકમનામું  
કોઈપણ અધિકારક્ષેત્ર વિનાના છે અને નલીટી  
(nullity) વગેરે છે, રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહી મંગાવીને  
તેને રદ કરો અને બાજુ પર રાખો અને અમદાવાદના  
બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ પાસેથી ૧.૭.૧૯૯૯ ના રોજ  
નામંજૂર થયેલા લવાદ સૂટ નં. ૨૧૮૮/૯૫ ના રેકૉર્ડ  
અને કાર્યવાહી પણ મંગાવો અને ઠરાવો કે અરજદારોના  
તમામ મૂળભૂત અધિકારોનું ઉલ્લંઘન થયું છે.

(બી) આ પિટિશનની દાખલ, સુનાવણી અને અંતિમ  
નિકાલ પેઝિંગ હોય, નામદાર કોર્ટ અમદાવાદ સિટી  
સિવિલ કોર્ટ એટલે કે એક્ઝિક્યુટિંગ ફોરમ સમક્ષ  
પેઝિંગ દારખાસ્ત નં. ૨૯૬/૨૦૦૨ ની દારખાસ્ત  
કાર્યવાહી પર રોક લગાવવાની કૃપા કરે.

(સી) પ્રાર્થના (બી) ની શરતોમાં એડ-ઈન્ટરિમ રાહત  
મંજૂર કરવામાં આવે.

(ડી) આ નામદાર કોર્ટ કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં  
યોગ્ય, ન્યાયી અને જરૂરી લાગે તેવા અન્ય અને વધુ  
આદેશ અથવા આદેશો પસાર કરવાની કૃપા કરે.

(ઈ) આ પિટિશનનો ખર્ચ આપવામાં આવે."

૬. આ કોર્ટની વિચારણા માટે ટૂંકો પ્રશ્ન એ ઊભો થાય છે કે શું  
એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટે તારીખ ૧૦મી મે ૨૦૧૩ ના રોજ આક્ષેપિત આદેશ પસાર  
કરતી વખતે કોઈ અધિકારક્ષેત્રની ભૂલ કરી હતી, જ્યારે તેણે એક્ઝિક્યુશન  
એપ્લિકેશન નં. ૨૯૬ / ૨૦૦૨ માં આંક- ૪૪ હેઠળ અહીંના અરજદાર દ્વારા  
દાખલ કરવામાં આવેલી આક્ષેપિત અરજી નકારી કાઢી હતી?

૭. જ્યાં સુધી શક્ય હોય ત્યાં સુધી, પક્ષકારોને ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ તેમની મૂળ  
સ્થિતિ મુજબ સંદર્ભિત કરવામાં આવશે.

૮. કેસની ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ જણાય છે:

૮.૧ અહીંના અરજદાર પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા આપવામાં આવેલી બેંક લોનના  
ડિફોલ્ટર હતા જેના માટે બોર્ડ ઓફ નોમિની કોર્ટ, અમદાવાદ સમક્ષ તેમની  
સામે રૂ. ૭,૫૮,૧૩૩.૭૦/- ની વસૂલાત માટે લવાઈ સૂટ નં. ૨૧૮૮ /  
૧૯૯૫ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. એવું જણાય છે કે ઉક્ત દાવો નામંજૂર  
કરવામાં આવ્યો હતો, જેની સામે ગુજરાત રાજ્ય સહકારી ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ

અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી. પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી, ટ્રિબ્યુનલે ૩૦મી ઓક્ટોબર ૨૦૦૦ ના રોજ અપીલ નં. ૪૨૬/૧૯૯૯ મંજૂર કરી હતી, અને તે દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૧ ની તરફેણમાં દાવો ડિક્લી કર્યો હતો.

૮.૨ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ઉપરોક્ત ચુકાદા અને હુકમનામાના અનુસંધાનમાં, પ્રતિવાદી નં. ૧ એ હુકમનામાના જજમેન્ટ ડિફોલ્ટર બનેલા અહીંના અરજદાર સામે એક્ઝિક્યુશન પિટિશન નં. ૨૯૬/૨૦૦૨ દાખલ કરી હતી. એવું લાગે છે કે એક્ઝિક્યુશન કાર્યવાહીમાં, પ્રારંભિક તબક્કે, અહીંના અરજદાર દ્વારા આંક- ૨૭ હેઠળ જવાબ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો અને આંક- ૨૮ હેઠળ અમુક દસ્તાવેજો સબમિટ કરવામાં આવ્યા હતા.

૮.૩ ત્યારબાદ, લગભગ ૧૧ વર્ષ વીતી ગયા પછી, ૧૪મી માર્ચ ૨૦૧૩ ના રોજ, એક્ઝિક્યુશન કાર્યવાહીમાં આંક- ૪૪ હેઠળ આક્ષેપિત અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી જેમાં અરજદાર દ્વારા એવો વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે અપીલ અદાલત એટલે કે સહકારી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમનામું અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતું નથી અને તેથી તે નલીટી (nullity) છે, અને તે રીતે બજવાણી કરવા યોગ્ય નથી. વધુમાં, ઉક્ત અરજીમાં એવું પણ પ્રાર્થના કરવામાં આવી છે કે અરજદાર-જજમેન્ટ કસુરદાર પાસેથી જમા કરાયેલી / વસૂલ કરવામાં આવેલી કોઈપણ રકમ પ્રતિવાદી નં. ૧-બેંક દ્વારા અરજદારને પરત કરવામાં આવે.

૮.૪ પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી, ટ્રાયલ કોર્ટે તેના તારીખ ૧૦મી મે ૨૦૧૩ ના આક્ષેપિત આદેશ દ્વારા અરજદાર/અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા આવા તમામ વાંધાઓ નામંજૂર કર્યા અને તે મુજબ અરજદાર સામે જંગમ વોરંટ જારી કર્યું. તેથી, વર્તમાન અરજી.

૯. અરજદારોની રજૂઆત:

૯.૧ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ રજૂઆત કરશે કે પ્રતિવાદી નં. ૧ એ મલ્ટી-સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૮૪ (હવેથી "એક્ટ ૧૯૮૪" તરીકે સંબોધાશે) ની જોગવાઈઓ અનુસાર નોંધાયેલ મલ્ટી-સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંક છે અને સંબંધિત સત્તાધિકારી દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૧૭મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૮૫ ના નોટિફિકેશન મુજબ, બોર્ડ ઓફ નોમિની કોર્ટને પક્ષકારો વચ્ચેનો દાવો નક્કી કરવાનું અધિકારક્ષેત્ર છે પરંતુ જેમ કે, સહકારી ટ્રિબ્યુનલ, કે જેની સમક્ષ પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી, તેને ઉક્ત નોટિફિકેશનમાં આવરી લેવામાં ન આવી હોવાથી કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી.

૯.૨ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ રજૂઆત કરશે કે સહકારી ટ્રિબ્યુનલ પાસે આવા કોઈ અધિકારક્ષેત્રની ગેરહાજરીમાં, આવા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલ કોઈપણ ચુકાદો અને હુકમનામું નલીટી છે. એવું રજિસ્ટ્રારકરવામાં આવે છે કે જ્યારે કોઈપણ કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલ હુકમનામું પ્રારંભિક રીતે અધિકારક્ષેત્ર વિનાનું હોય છે, ત્યારે તે નલીટીની રચના કરે છે અને તે રીતે, કાયદામાં બજવાણી કરવા યોગ્ય નથી.

૯.૩ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ વધુમાં રજૂઆત કરશે કે એક્ટિવિટીંગ કોર્ટ તેની સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવેલા તમામ વાંધાઓની પ્રશંસા કરી નથી અને વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટના મતે, આક્ષેપિત આદેશ એ કારણો વગરનો આદેશ છે અને તેને રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે.

૯.૪ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ વધુમાં રજૂઆત કરશે કે જ્યારે હુકમનામું નલીટી હોય, ત્યારે એક્ટિવિટીશન કાર્યવાહીના કોઈપણ તબક્કાને ધ્યાનમાં લીધા વિના, કોઈપણ સમયે આવા મુદ્દા ઉઠાવી શકાય છે. એવું આદરપૂર્વક રજિસ્ટ્રારકરવામાં આવે છે કે ભલે ટ્રિબ્યુનલ પાસે અધિકારક્ષેત્ર ન હોવા અંગેની આવી દલીલો ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ કે એક્ટિવિટીંગ કોર્ટ સમક્ષ પ્રથમ તબક્કે ઉઠાવવામાં આવી ન હોય, તો પણ એક્ટિવિટીશન કાર્યવાહીના કોઈપણ તબક્કે તેની દલીલ કરી શકાય છે અને કાયદા અનુસાર કોર્ટ દ્વારા તેનો નિર્ણય લેવાની જરૂર છે.

૯.૫ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ વધુમાં રજૂઆત કરશે કે એક્ટ ૧૯૮૪ અને ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ (હવેથી "એક્ટ ૧૯૬૧"તરીકે સંબોધવામાં આવશે) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતા, ટ્રિબ્યુનલને પક્ષકારો વચ્ચેનો વિવાદ નક્કી કરવાનું કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી.

૯.૬ આમ રજૂઆત કરીને, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ આ કોર્ટને વિનંતી કરશે કે સમગ્ર એક્ટિવિટીશન કાર્યવાહી જ જાળવી શકાય તેમ નથી, કારણ કે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલ હુકમનામું અધિકારક્ષેત્ર વિનાનું છે. તેથી, સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ (હવેથી તેને "સીપીસી" તરીકે સંબોધવામાં આવશે) ની કલમ

૧૪૪ મુજબ, પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા હુકમનામાના બળે એકિઝક્યુશન દરમિયાન અરજદાર પાસેથી વસૂલવામાં આવેલી કોઈપણ રકમ અરજદારને પરત કરવાની જરૂર છે.

૯.૭ તેમની દલીલને સમર્થન આપવા માટે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટે નીચેના બે નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો:

(i) કિરણ સિંહ વિ. ચમાન પાસવાન, એ.આઈ.આર ૧૯૫૪ એસ.સી ૩૪૦ માં નોંધાયેલ;

(ii) ધ એગ્રીકલ્ચરલ પ્રોડ્યુસ માર્કેટિંગ કમિટી, બેંગ્લોર વિ. ધ સ્ટેટ ઓફ કર્ણાટક અને અન્ય, ૨૦૨૨ (૭) એસ.સી.સી ૭૯૬ માં નોંધાયેલ.

૯.૮ આમ, ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ આ કોર્ટને વર્તમાન રિટ પિટિશન મંજૂર કરવા વિનંતી કરશે.

૧૦. પ્રતિવાદી નં. ૧ ડીફી હોલ્ડરની રજૂઆત:

૧૦.૧ તેનાથી વિપરીત, પ્રતિવાદી નં. ૧ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજદેવે રજૂઆત કરી હતી કે વર્તમાન રિટ પિટિશનની પેન્ડિંગ દરમિયાન, પ્રશ્નવાળી એકિઝક્યુશન પિટિશન નં. ૨૯૬ / ૨૦૦૨ ડિફોલ્ટ બદલ રદ થવાથી નિકાલ પામી છે, તેથી, બાબતમાં કંઈ બચ્યું નથી. એવું રજિસ્ટ્રારકરવામાં આવે છે કે જ્યારે એકિઝક્યુશન અરજી ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ હવે અસ્તિત્વમાં નથી, ત્યારે

એકિઝક્યુટિંગ કોર્ટ દ્વારા આવી એકિઝક્યુશનમાં પસાર કરાયેલા કોઈપણ આંતરિક આદેશમાં આ કોર્ટ દ્વારા હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં.

૧૦.૨ વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજદેવે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટની દલીલમાં કોઈ તથ્ય નથી કારણ કે ટ્રાયલ કોર્ટે આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરતી વખતે, અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા તમામ વાંધાઓ ધ્યાનમાં લીધા હતા અને એકિઝક્યુટિંગ કોર્ટે આક્ષેપિત અરજી નામંજૂર કરતી વખતે જે કારણો આપ્યા છે તે ન્યાયી અને યોગ્ય છે. એવું રજિસ્ટ્રારકરવામાં આવે છે કે જ્યારે આક્ષેપિત આદેશ ન તો ભૂલભરેલો છે કે ન તો વિકૃત છે અને કાયદાની જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ પસાર કરવામાં આવ્યો નથી, ત્યારે આ કોર્ટે ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ તેની સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે આવા આક્ષેપિત આદેશમાં હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં.

૧૦.૩ વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજદેવે રજૂઆત કરી હતી કે આ બાબતમાં સુસંગત મુદ્દો ગોવિંદભાઈ મુળજીભાઈ પટેલ વિ. સંયુક્ત રજિસ્ટ્રાર અને રજિસ્ટ્રાર બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ, અમદાવાદ, ૨૦૦૦ (૨) જી.એલ.એચ ૪૧૧ માં નોંધાયેલા આ કોર્ટના નિર્ણય દ્વારા સીધો આવરી લેવામાં આવ્યો છે. એવું રજિસ્ટ્રારકરવામાં આવે છે કે બેંક લોનના ડિફોલ્ટર બનેલા અરજદારે કોઈપણ ભોગે હુકમનામાને નિષ્ફળ બનાવવા માટે આવા તુરંત જાહેરાતો ઉભા કરવા જોઈએ નહીં.

૧૦.૪ વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજદેવે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે આપેલા સમયે, અધિકારક્ષેત્ર અંગેનો કોઈ મુદ્દો અરજદાર દ્વારા ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ કે એકિઝક્યુશન

કાર્યવાહીમાં પ્રથમ તબક્કે ઉઠાવવામાં આવ્યો ન હતો. એવું રજિસ્ટ્રારકરવામાં આવે છે કે એકિઝક્યુશન કાર્યવાહીના લગભગ લાંબા ૧૧ વર્ષ પછી, આક્ષેપિત અરજી માત્ર હુકમનામા હેઠળની લેણાં રકમ ટાળવા માટે દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે કાયદામાં સ્વીકાર્ય નથી. એવું રજિસ્ટ્રારકરવામાં આવે છે કે જ્યારે સીપીસીના ઓર્ડર ૨૧, નિયમ ૨૩ મુજબ વાંધાઓ દાખલ કરવાનો તબક્કો પૂરો થઈ ગયો છે અને એકિઝક્યુશન કાર્યવાહીમાં પ્રથમ તબક્કે જવાબ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે, ત્યારે મોડેથી આવા વાંધા કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરી શકાતા નથી અને કરવા પણ ન જોઈએ.

૧૦.૫ તેમની દલીલોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજદેવ નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખશે:

(i) ગોવિંદભાઈ મુળજીભાઈ પટેલ વિ. સંયુક્ત રજિસ્ટ્રાર અને રજિસ્ટ્રાર બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ, અમદાવાદ, ૨૦૦૦ (૨) જી.એલ.એચ ૪૧૧ માં નોંધાયેલ;  
(ii) ગાંધી લક્ષ્મીચંદ અંબરમ વિ. તુલસીદાસ માધવદાસ, ૧૯૬૨ જી.એલ.આર ૧૦૩ ખાસ કરીને પેરા-૧૦;

(iii) બરકત અલી અને અન્ય વિ. બદ્રિનનારાયણ (મૃતક) એલઆરએસ મારફતે, (૨૦૦૮) ૪ એસ.સી.સી ૬૧૫, ખાસ કરીને પેરા-૯ થી ૧૩.

૧૦.૬ ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજદેવ આ કોર્ટને વર્તમાન રિટ પિટિશન ફગાવી દેવા વિનંતી કરશે.

૧૧. અન્ય અને વધુ કોઈ રજૂઆતો કરવામાં આવી નથી.

૧૨. ઉપર જણાવેલી હકીકતો વિવાદમાં નથી. તે મુજબ, વર્તમાન રિટ પિટિશનમાં કોઈ તથ્ય નથી, કારણ કે આ બાબતમાં સુસંગત મુદ્દો ગોવિંદભાઈ મુળજીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ કોર્ટની કોઓર્ડિનેટ બેંચના નિર્ણય દ્વારા સીધો આવરી લેવામાં આવ્યો છે.

૧૩. એવું અનુભવાય છે કે વારંવાર, અલગ-અલગ સ્વરૂપો અને સંદર્ભોમાં, બેંકનો ડિફોલ્ટર કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા મની ડીક્રીને નિષ્ફળ બનાવવા માટે વિવિધ પ્રકારના વાંધાઓ ઉઠાવે છે. વર્તમાન અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલો એક એવો જ પ્રયાસ છે, જેમાં એકિઝક્યુશન કાર્યવાહીમાં આવા મોડા તબક્કે અધિકારક્ષેત્રનો મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો છે, તે પણ એ હકીકતને ધ્યાનમાં લીધા વિના કે આવા મુદ્દાનું આ કોર્ટ દ્વારા પહેલેથી જ નિરાકરણ કરવામાં આવ્યું છે.

૧૪. એ નિર્વિવાદ છે કે અરજદાર દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૧ ની તરફેણમાં બોર્ડ ઓફ નોમિની સમક્ષ દાખલ કરાયેલા દાવામાં નિષ્ફળ ગયા પછી, પ્રતિવાદી નં. ૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા મની ડીક્રી પસાર કરવામાં આવી હતી. એવું માનવું અકલ્પ્ય છે કે જો એક્ટ ૧૯૬૧ હેઠળ રચાયેલ બોર્ડ ઓફ નોમિનીને પક્ષકારો વચ્ચેનો વિવાદ નક્કી કરવાનું અધિકારક્ષેત્ર હોય, જે અરજદારો દ્વારા વિવાદિત નથી, તો એક્ટ ૧૯૬૧ ની

કલમ ૧૦૨ મુજબ ટ્રિબ્યુનલ કે જેની રચના પણ કરવામાં આવી છે, તેને પક્ષકારો વચ્ચેનો વિવાદ નક્કી કરવાનું અધિકારક્ષેત્ર કેમ ન હોઈ શકે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા કોઈ માન્ય કાનૂની દલીલો રજિસ્ટ્રારકરવામાં આવી નથી જેનાથી આ કોર્ટ તેમની દલીલ સ્વીકારવાનું વિચારી શકે. એ કહેવાતી દલીલ કે ૧૯૮૫ ના નોટિફિકેશનમાં એવું નોંધવામાં આવ્યું નથી કે ટ્રિબ્યુનલને પણ અપીલ નક્કી કરવાનું અધિકારક્ષેત્ર છે, તેથી તેને કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી, તે સંપૂર્ણપણે ગેરવાજબી દલીલ છે, જે કાયદામાં ટકી શકે તેવી નથી કારણ કે જ્યારે એક્ટ ૧૯૬૧ હેઠળ રચાયેલા બોર્ડ ઓફ નોમિનીને મલ્ટી-સ્ટેટ કોઓપરેટિવ સોસાયટી દ્વારા દાખલ કરાયેલા દાવાની સુનાવણી કરવા માટે પ્રાથમિક અધિકારક્ષેત્ર આપવામાં આવે છે, ત્યારે સ્વાભાવિક રીતે જ એક્ટ ૧૯૬૧ ની જોગવાઈ મુજબ, બોર્ડ ઓફ નોમિની દ્વારા પસાર કરાયેલા કોઈપણ આદેશ/એવોર્ડ સામે સમાન અધિનિયમ હેઠળ આપવામાં આવેલા કોઈપણ અપીલ ઉપાયમાં ગુણદોષના આધારે અપીલની સુનાવણી કરતી વખતે પક્ષકારો વચ્ચેનો વિવાદ નક્કી કરવાનું અધિકારક્ષેત્ર હોય છે.

૧૫. એ સુસ્થાપિત છે કે અપીલ એ દાવાનું જ સાતત્ય છે. અપીલનો ઉપાય પહેલેથી જ એક્ટ ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૦૨ હેઠળ પૂરો પાડવામાં આવ્યો છે. એક્ટ ૧૯૬૧ ની સંબંધિત જોગવાઈઓ, કે જે બાબતમાં સુસંગત મુદ્દાને સ્પર્શે

છે, તેને કાયદાની જોગવાઈઓની વધુ સારી સમજ માટે સંદર્ભ આપવાની જરૂર છે, જે નીચે મુજબ છે:

"૧૦૧. રજિસ્ટ્રાર અથવા તેના નોમિની અથવા બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ નો નિર્ણય—

[(૧)] જ્યારે કોઈ વિવાદ નિર્ણય માટે રજિસ્ટ્રારને મોકલવામાં આવે છે, ત્યારે તે અથવા તેનું નોમિની અથવા બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ, વિવાદના પક્ષકારોને સુનાવણીની વાજબી તક આપ્યા પછી, વિવાદ પર એવોર્ડ બનાવી શકે છે, કાર્યવાહીના સંબંધમાં વિવાદના પક્ષકારો દ્વારા કરવામાં આવેલા ખર્ચ પર, અને રજિસ્ટ્રારઅથવા તેના નોમિની અથવા, જે પણ કેસ હોય, બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ ને ચૂકવવાપાત્ર ફી અને ખર્ચ પર. રજિસ્ટ્રારદ્વારા વિવાદ નક્કી કરવા માટે નક્કી કરાયેલા સમયગાળાની સમાપ્તિ પછી તે બનાવવામાં આવ્યો હતો માત્ર તે જ આધારે આવા એવોર્ડ અમાન્ય રહેશે નહીં અને, અપીલ અથવા સમીક્ષા અથવા રિવિઝનને આધીન, વિવાદના પક્ષકારો માટે બંધનકર્તા રહેશે.

[(૨)] રજૂ, તેનું નોમિની અથવા, જે પણ કેસ હોય, બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ, પક્ષકારોની સુનાવણી કરતા પહેલા, કોઈપણ પક્ષકાર અથવા પક્ષકારોને રજૂ, તેના નોમિની અથવા, જે પણ કેસ હોય, બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ ને ચૂકવવાપાત્ર ફીની ચુકવણી સહિતના ખર્ચને પહોંચી વળવા માટે તેના અથવા તેના મતે વાજબી ગણાય તેવી રકમ જમા કરવા માટે કહી શકે છે, પેટા-કલમ (૧) હેઠળ કરવાના એવોર્ડના અનુસંધાનમાં.

(૩) રજૂ, કાર્યવાહીના કારણની પ્રકૃતિ અથવા વિવાદના વિષયવસ્તુ, વિવાદમાં દાવો કરી શકાય તેવી રાહતની પ્રકૃતિ અને અન્ય બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, સામાન્ય અથવા વિશેષ આદેશ દ્વારા, ફી અને ખર્ચનું પ્રમાણ નિર્દિષ્ટ કરી શકે છે જે તેને અથવા તેના નોમીનીઝ અથવા, જે પણ કેસ હોય, બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ ને, પેટા-કલમ (૧) હેઠળ બનાવેલા એવોર્ડ દ્વારા અથવા તેના હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર બનાવી શકાય છે.]

૧૦૨. રજિસ્ટ્રારઅથવા તેના નોમિની અથવા બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ ના નિર્ણય સામે અપીલ. કલમ ૧૦૧ હેઠળ અથવા કલમ ૧૦૦ હેઠળ પસાર કરાયેલા આદેશમાં રજિસ્ટ્રારઅથવા તેના નોમિની અથવા બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ ના કોઈપણ નિર્ણયથી વ્યથિત કોઈપણ પક્ષકાર, નિર્ણય અથવા આદેશની તારીખથી બે મહિનાની અંદર ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ કરી શકે છે.

૧૦૩. નાણાં કેવી રીતે વસૂલ કરવા. કલમ ૯૩ હેઠળ રજિસ્ટ્રારઅથવા તેના દ્વારા અધિકૃત વ્યક્તિ દ્વારા પસાર કરાયેલ દરેક આદેશ, અથવા કલમ ૧૦૦ અથવા ૧૦૧ હેઠળ રજૂ, તેના નોમિની અથવા બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝ દ્વારા પસાર કરાયેલ દરેક આદેશ, કલમ ૧૦૨ હેઠળ અપીલમાં પસાર કરાયેલ દરેક આદેશ, કલમ ૧૧૦ હેઠળ લિક્વિડેટર દ્વારા પસાર કરાયેલ દરેક આદેશ, કલમ ૧૧૦ હેઠળ પસાર કરાયેલા આદેશો સામે અપીલમાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા પસાર કરાયેલ દરેક આદેશ અને કલમ ૧૫૫ હેઠળ રિવિઝનમાં પસાર કરાયેલ દરેક આદેશ, જો અમલમાં ન મૂકવામાં આવે તો, -

(એ) રજિસ્ટ્રારઅથવા લિક્વિડેટર દ્વારા સહી કરાયેલ પ્રમાણપત્ર પર, સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ ની કલમ ૨ ના ખંડ (૨) માં વ્યાખ્યાયિત કર્યા મુજબ સિવિલ કોર્ટનું હુકમનામું ગણવામાં આવશે અને આવી કોર્ટના હુકમનામાની જેમ જ અમલમાં મૂકવામાં આવશે, અથવા

(બી) જમીન મહેસૂલ સંહિતાની જોગવાઈઓ અને જમીન મહેસૂલના બાકીની રકમ ની વસૂલાત માટે તે સમયે અમલમાં રહેલા નિયમો અનુસાર અમલમાં મૂકવામાં આવશે:

પરંતુ, કોઈપણ આવા સરવાળાની આવી રીતમાં વસૂલાત માટેની કોઈપણ અરજી કલેક્ટરને કરવામાં આવશે, અને રજિસ્ટ્રારદ્વારા, અથવા રજિસ્ટ્રારદ્વારા જેમને ઉક્ત સત્તા પ્રતિનિધિત્વ કરવામાં આવી છે તેવા કોઈપણ સહાયક રજિસ્ટ્રારદ્વારા સહી કરાયેલ પ્રમાણપત્ર સાથે રહેશે. આવી અરજી આદેશમાં નિર્ધારિત તારીખથી બાર વર્ષની અંદર કરવામાં આવશે અને જો આવી કોઈ તારીખ નિર્ધારિત કરવામાં ન આવે તો, આદેશની તારીખથી."

૧૬. ગોવિંદભાઈ મુળજીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ કોર્ટ દ્વારા ઠરાવ્યા મુજબ, તે નિર્વિવાદ છે કે મલ્ટી-સ્ટેટ કોઓપરેટિવ સોસાયટીના કિસ્સામાં પણ, ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૩ હેઠળ નિયુક્ત થયેલ સહકારી મંડળીના રજિસ્ટ્રારને આવી મલ્ટી-સ્ટેટ કોઓપરેટિવ સોસાયટીની વિનંતી પર દાખલ કરાયેલો દાવો નક્કી કરવાનું અધિકારક્ષેત્ર છે. ગોવિંદભાઈ મુળજીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) માં કરવામાં આવેલા સંબંધિત અવલોકનો નીચે મુજબ છે:

"[૭] જ્યાં સુધી અધિકારક્ષેત્રના પ્રશ્નની વાત છે, હકીકતો પર કોઈ વિવાદ નથી કે પ્રતિવાદી-બેંક તેની નોંધાયેલ અને મુખ્ય ઓફિસ મુંબઈમાં ધરાવે છે, પરંતુ ગુજરાત અધિનિયમની કલમ ૨(૧૯) વ્યાખ્યા આપે છે કે "સોસાયટી" એટલે આ અધિનિયમ હેઠળ નોંધાયેલી અથવા નોંધાયેલી હોવાનું મનાતી સહકારી સોસાયટી, પરંતુ તે પણ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે કે કલમ ૧૬૦(૨) દ્વારા બોમ્બે કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ હેઠળ નોંધાયેલી સોસાયટીઓને પણ ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ હેઠળ નોંધાયેલી તરીકે ગણવામાં આવશે.

પ્રતિવાદી-બેંકનો ચોક્કસ કેસ છે અને અરજદારો દ્વારા

અથવા તેમની વતી વિવાદિત નથી કે પ્રતિવાદી-બેંક બોમ્બે કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૨૫ હેઠળ સહકારી સોસાયટી તરીકે નોંધાયેલી હતી, અને તેથી, ગુજરાત અધિનિયમ હેઠળ સહકારી સોસાયટી તરીકે ચાલુ રહેવાનું માનવામાં આવે છે.

આ બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, ગુજરાત રાજ્યમાં બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝના અધિકારક્ષેત્ર સામે કોઈ ગંભીર પડકાર હોઈ શકે નહીં, અને આ કેસની હકીકતોમાં, ખાસ કરીને અમદાવાદ ખાતેના બોર્ડ ઓફ નોમીનીઝના અધિકારક્ષેત્ર સામે કે જે અમદાવાદ ખાતે બનેલા વ્યવહારોના સંબંધમાં અરજદારો કે જેઓ અમદાવાદમાં પોતપોતાના વ્યવસાયો ચલાવી રહ્યા છે તેમની સામે દાવો મનોરંજન કરવા અને ચલાવવા માટે અમદાવાદ શાખા દ્વારા પ્રતિવાદી-બેંક દ્વારા નાણાં આગળ વધારવામાં આવ્યા હતા. આ બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, વિવાદનો અંત આવ્યો હોવો જોઈએ.

[૮] જો કે, અરજદારો માટે વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી બી. એસ. પટેલે પુનરોચ્ચાર કર્યો છે કે કારણ કે પ્રતિવાદી-બેંક મલ્ટી-સ્ટેટ સોસાયટી છે તેથી માત્ર મલ્ટી-

સ્ટેટ એક્ટ હેઠળના કેન્દ્રિય રજિસ્ટ્રારને જ પ્રશ્નવાળા દાવાઓ સુનાવણી કરવાનો અને નક્કી કરવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે.

[૯] ઉપરોક્ત દલીલ સ્વીકારવી શક્ય નથી કારણ કે તારીખ ૧૬-૯-૧૯૮૫ ના નોટિફિકેશનમાં સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે મલ્ટી-સ્ટેટ એક્ટ હેઠળ કેન્દ્રિય રજિસ્ટ્રારની સત્તાઓ ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૩ હેઠળ નિયુક્ત સહકારી મંડળીના રજિસ્ટ્રાર દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાશે અને ઉક્ત અધિકારક્ષેત્ર ગુજરાત રાજ્ય સુધી વિસ્તરેલું છે. આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે ગુજરાત અધિનિયમની કલમ ૩ રાજ્ય માટે સહકારી મંડળીઓના રજૂની નિમણૂક માટે જોગવાઈ કરે છે અને કલમ ૩(૨) એડીશનલ રજિસ્ટ્રાર, જોઈન્ટ રજિસ્ટ્રાર, નાયબ રજિસ્ટ્રાર અને આસીસ્ટન્ટ રજિસ્ટ્રાર નિમણૂક માટે જોગવાઈ કરે છે. કલમ ૩ ની પેટા-કલમ (૩) રાજ્ય સરકારને સામાન્ય અથવા વિશેષ આદેશ દ્વારા, પેટા-કલમ (૨) હેઠળ નિયુક્ત વ્યક્તિ અથવા વ્યક્તિઓને રજૂની તમામ અથવા કોઈપણ સત્તાઓ સોંપવા માટે વધુ સત્તા આપે છે. ગુજરાત અધિનિયમના કલમ ૨ (૧૭) માં જોગવાઈ છે કે "રજૂ" એટલે આ અધિનિયમ હેઠળ સહકારી મંડળીઓના રજિસ્ટ્રારતરીકે નિયુક્ત વ્યક્તિ અને તેમાં વધારાના અથવા સંયુક્ત રજૂનો પણ સમાવેશ થાય છે. મલ્ટી-સ્ટેટ એક્ટની જોગવાઈઓમાં અથવા રાજ્ય અધિનિયમની જોગવાઈઓમાં એવું કંઈ નથી જે મલ્ટી-સ્ટેટ એક્ટની કલમ ૭૪ ની સત્તાઓના ઉપયોગને અટકાવે, જે તારીખ ૧૬-૯-૧૯૮૫ ના રોજ ઉપર જણાવેલ નોટિફિકેશન સાથે વાંચતા

રાજ્ય અધિનિયમ હેઠળ નિયુક્ત રજૂના નોમિનીઝ દ્વારા કરવામાં આવે છે. મલ્ટી-સ્ટેટ એક્ટની કલમ ૪(૨) માં સમાવિષ્ટ પ્રતિબંધ મલ્ટી-સ્ટેટ એક્ટની કલમ ૮૭ હેઠળની સત્તાઓનું પ્રતિનિધિત્વ સહકારી મંડળીઓના રજૂના હોદ્દાથી નીચેના રાજ્ય સરકારના અધિકારીને કરવા સામે નોટિફિકેશન સાથે વાંચતા સહકારી મંડળીઓના રજૂની સત્તાઓને ઘટાડી શકતું નથી અને ઘટાડતી પણ નથી જેથી રજિસ્ટ્રારમલ્ટી-સ્ટેટ એક્ટની કલમ ૯૬ હેઠળ રાજ્ય અધિનિયમ મુજબ બોર્ડ ઓફ નોમિનીઝને વિવાદો મોકલી શકે."

૧૭. આમ, કાયદાની ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ અને ગોવિંદભાઈ મુળજીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ કોર્ટના નિર્ણયના પ્રકાશમાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલી આ દલીલ કે પક્ષકારો વચ્ચેનો વિવાદ નક્કી કરવાનું ટ્રિબ્યુનલને કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી, તેમાં કોઈ તથ્ય નથી.

૧૮. મારા મતે, આવી રજૂઆત ઉપરોક્ત કાયદાની જોગવાઈઓ પ્રત્યે અજાણ રહીને અને ગોવિંદભાઈ મુળજીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદાને ધ્યાનમાં લીધા વિના કરવામાં આવી છે.

૧૯. એવું લાગે છે કે અરજદાર દ્વારા એકિઝક્યુશન કાર્યવાહીમાં વિલંબ કરવા અને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમનામાને નિષ્ફળ બનાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે. મારા મતે, અરજદાર-હુકમનામાના ડિફોલ્ટર્સ દ્વારા આવા પ્રયાસને શરૂઆતમાં જ ડામી દેવો જોઈએ.

૨૦. વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટે અન્ય એક મુદ્દો ઉઠાવ્યો છે કે પ્રશ્નવાળો હુકમનામું નલીટી હોવાનો મુદ્દો ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ કે એકિઝક્યુટિંગ કોર્ટ સમક્ષ પ્રથમ તબક્કે ઉઠાવવામાં આવ્યો ન હતો, છતાં તેને કોઈપણ તબક્કે ઉઠાવી શકાય છે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા તેમની ઉપરોક્ત રજૂઆતના સમર્થનમાં ટાંકવામાં આવેલા બે નિર્ણયો માત્ર એ જ દર્શાવે છે કે જો કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ હુકમનામું અધિકારક્ષેત્ર વિનાનું હોય, તો તે નલીટી રચના કરે છે અને જ્યારે પણ અને જ્યાં પણ તેની બજવણી કરવાનો અથવા તેના પર આધાર રાખવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે ત્યારે તેની અમાન્યતા સ્થાપિત કરી શકાય છે, એકિઝક્યુશનના તબક્કે પણ અને સમવર્તી કાર્યવાહીમાં પણ. કિરણ સિંહ (સુપ્રા) ના નિર્ણયમાં નામદાર એપેક્સ કોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત આવા સિદ્ધાંત પર કોઈ વિવાદ નથી.

૨૧. તે જ સમયે, જોકે આવો દાવો અરજદાર માટે ઉપલબ્ધ હતો, પરંતુ એકિઝક્યુશન કાર્યવાહીના યોગ્ય તબક્કે તે ન ઉઠાવવાથી આવા દાવાઓ/વાંધાઓ છોડી દેવા સમાન બનશે, કારણ કે આવા દાવા ઉઠાવવાનો તબક્કો પહેલેથી જ પૂરો થઈ ગયો છે. આ તબક્કે, આ કોર્ટ એ પણ નિરીક્ષણ કરવાનું પસંદ કરશે કે સીપીસીના ઓર્ડર ૨૧, નિયમ ૨૩ મુજબ, જ્યારે એકિઝક્યુશન કાર્યવાહીમાં અરજદારને નોટિસ બજાવવામાં આવે છે, ત્યારે તેણે એકિઝક્યુશન કાર્યવાહી સામેના તમામ વાંધાઓ દાખલ કરવા જરૂરી છે. એવું જણાય છે કે જવાબ આંક- ૨૭ દાખલ કરતી વખતે, આક્ષેપિત અરજી દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓ ઉઠાવવામાં આવ્યા ન હતા. નીચેના બે ટાંકવામાં

આવેલા નિર્ણયોના પ્રકાશમાં, અરજદારો દ્વારા આવા વાંધાઓ ઉઠાવી શકાયા ન હોત.

૨૧.૧ ગાંધી લક્ષ્મીચંદ અંબરમ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચ (કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી પી. એન. ભગવતી), જેઓ તે સમયે ન્યાયાધીશ હતા, દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું:

"૧૦. આ નિર્ણયોને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રીવી કાઉન્સિલ અને સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય મુજબ મારે નીતસાહબ હિરમા ગુરુનાથ હનમંત (સુપ્રા) ના બોમ્બે હાઈકોર્ટના નિર્ણયને અનુસરવાનો ઇનકાર કરવો જ પડશે ભલે તે બોમ્બે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેંચનો નિર્ણય હોય. તેથી હું એ દૃષ્ટિકોણ લઉં છું કે જો જરૂરી શરતો સંતોષાય છે તો રચનાત્મક રેસ જુડીકાટાનો સિદ્ધાંત ચોક્કસ કેસોમાં એક્ઝિક્યુશન કાર્યવાહીને કોઈપણ તબક્કાવાર વિવેકબુદ્ધિ વિના લાગુ પડે છે અથવા વિશિષ્ટ કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને તેનો અમલ કરવો કે નહીં તે લાગુ પડતું નથી. આ સ્થિતિ હોવાથી તે સ્પષ્ટ છે કે એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટ ઓર્ડર XXI નિયમ ૨૨ હેઠળની નોટિસ પર જોડાણ માટે વોરંટ જારી કરવાનો

આદેશ આપ્યા પછી અરજદાર માટે કાર્યવાહીના અનુગામી તબક્કે હુકમનામાની બજવણી સામે કોઈપણ વાંધો ઉઠાવવો ખુલ્લો ન હતો. અરજદારે તેના લેખિત નિવેદનને દાખલ કરીને જે વાંધાઓ ઉઠાવવા માંગ્યા હતા તે તમામ હુકમનામાની બજવણી સાથે સંબંધિત હતા અને તે એવા વાંધાઓ હતા જે ઓર્ડર XXI નિયમ ૨૨ હેઠળની નોટિસના જવાબમાં તેના દ્વારા આગ્રહ રાખી શકાયા હોત અને રાખવા જોઈએ. આ વાંધાઓ એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટ દ્વારા ઓર્ડર XXI નિયમ ૨૨ હેઠળની નોટિસ પર કરવામાં આવેલા આદેશના પરિણામે રચનાત્મક રેસ જુડીકાટા દ્વારા બાધિત હતા અને તેથી એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટ હુકમનામાની બજવણીના જવાબમાં આ વાંધાઓ ઉઠાવવાની અરજદારની અરજી નામંજૂર કરવામાં સાચી હતી." (ભાર ઉમેરવામાં આવ્યો છે)

૨૧.૨ માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના બરકત અલી (સુપ્રા) ના કેસમાં સંબંધિત અવલોકનોનો સંદર્ભ લેવો યોગ્ય રહેશે, જેમાં નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું છે:

"૯. ઓર્ડર ૨૧ નિયમ ૨૨ સીપીસી હુકમનામાની બજવણીના સમર્થનમાં મિલકતના જોડાણ પહેલાં એક

તબક્કાના અંતમાં પરિણમે છે. ઓર્ડર ૨૧ નિયમ ૨૩ હેઠળની કાર્યવાહી માત્ર ત્યારે જ લઈ શકાય છે જો એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટ કાં તો શોધે કે ઓર્ડર ૨૧ નિયમ ૨૧ (સિસો નિયમ ૨૨) હેઠળ નોટિસ જારી કર્યા પછી જજમેન્ટ-ડેબ્ટરે કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો નથી અથવા જો આવા વાંધાઓ ઉઠાવવામાં આવ્યા છે, તો એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટ દ્વારા તેનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. ઓર્ડર ૨૧ નિયમ ૨૨ હેઠળ સબ-રૂલ (૧) તેમજ સબ-રૂલ (૨) સમાન ક્ષેત્રમાં એક સાથે કાર્ય કરે છે. સબ-રૂલ (૧) ત્યારે કાર્ય કરે છે જ્યારે કોઈ વાંધો દાખલ કરવામાં આવતો નથી. ત્યારબાદ કોર્ટ આગળ વધે છે અને કાર્યવાહીના આગલા તબક્કામાં જવા માટેનો રસ્તો સાફ કરે છે, એટલે કે મિલકતનું જોડાણ અને જો કોર્ટ રેકૉર્ડ પર વાંધાઓ શોધે છે તો તે પ્રથમ પ્રક્રિયામાં વાંધાઓનો નિર્ણય કરે છે અને ત્યારબાદ જો વાંધાઓ રદ કરવામાં આવ્યા હોય તો મિલકતના જોડાણ માટે બાબત હાથ પર લેવા માટેનો રસ્તો સાફ કરે છે.

૧૦. સબ-રૂલ (૧) અથવા સબ-રૂલ (૨) હેઠળ આદેશ કરવામાં આવ્યો હોય, તો તેની મિલકતના જોડાણની પ્રક્રિયા શરૂ થાય તે પહેલાં પ્રારંભિક તબક્કો નક્કી કરવાની અસર થાય છે. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, કોઈ વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો નથી તે શોધીને જોડાણ સાથે આગળ વધવાનો કોર્ટનો આદેશ પણ એક્ટિઝક્યુશન કાર્યવાહીના પ્રારંભિક તબક્કા નક્કી કરતા આદેશ તરીકે કાર્ય કરે છે અને એવું કાર્ય કરે છે જાણે જજમેન્ટ-ડેબ્ટર પાસે દાખલ કરવા માટે કોઈ વાંધો નથી. જો ત્યારબાદ, જજમેન્ટ-ડેબ્ટર ઓર્ડર ૨૧ નિયમ ૨૨ સબ-રૂલ (૧) અથવા (૨) હેઠળ પસાર કરાયેલા આદેશમાં કોઈપણ ફેરફારની ગેરહાજરીમાં સમાન કાર્યવાહીમાં વાંધો ઉઠાવવા માંગે છે, તો તેણે અપીલ દ્વારા આદેશથી છુટકારો મેળવવાનો આશરો લેવો પડશે.

૧૨. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, જ્યાં જજમેન્ટ-ડેબ્ટર પાસે વાંધો ઉઠાવવાની તક હોય જે તે ઉઠાવી શક્યો હોત પરંતુ લેવામાં નિષ્ફળ ગયો અને ઓર્ડર ૨૧ નિયમ ૨૩ હેઠળ મિલકતનું જોડાણ અને મિલકતના વેચાણ માટેની બાબતને આગલા તબક્કે લઈ જવા માટે

પ્રારંભિક તબક્કાને અંત લાવવા દીધો જે ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતની અંદર આવે છે, તો જજમેન્ટ-ડેબ્ટર ત્યારબાદ આવા વાંધાઓ પછીથી ઉઠાવી શકશે નહીં અને કાર્યવાહીના અગાઉના તબક્કામાં પાછા ફરી શકશે નહીં સિવાય કે પ્રારંભિક તબક્કાની સમાપ્તિમાં પરિણમતો આદેશ કે જે હુકમનામા સમાન છે તેની સામે અપીલ કરવામાં આવે અને આદેશ રદ કરવામાં આવે અથવા ફેરફાર કરવામાં આવે.

૧૩. રેસ જુડીકાટના સિદ્ધાંતો માત્ર અલગ કાર્યવાહીના સંબંધમાં જ લાગુ પડતા નથી પરંતુ સામાન્ય સિદ્ધાંત સમાન કાર્યવાહીના અનુગામી તબક્કે પણ લાગુ પડે છે અને તે જ કોર્ટને તે પ્રશ્નમાં ફરીથી જવાની મનાઈ છે જે તેના દ્વારા વહેલા તબક્કે નક્કી કરવામાં આવ્યો છે અથવા નક્કી થયો હોવાનું માનવામાં આવે છે." (ભાર ઉમેરવામાં આવ્યો છે)

૨૨. મારા મતે, જ્યારે એક્ઝિક્યુશન કાર્યવાહીના યોગ્ય તબક્કે, હુકમનામું નલીટી હોવાનો આવો દાવો, જે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અધિકારક્ષેત્ર વિના પસાર કરવામાં આવ્યો છે, જો ઉઠાવવામાં ન આવ્યો હોય, તો તે મોડેથી એટલે

કે જજમેન્ટ-ડેબ્ટરની મિલકતના જોડાણના તબક્કે ઉઠાવી શકાતો નથી અને તેને ઉઠાવવાની પરવાનગી પણ આપવી જોઈએ નહીં.

૨૩. આમ, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોમાંથી કાયદામાં કંઈપણ ટકી શકે તેમ નથી, માત્ર અસ્વીકાર કરવા પાત્ર છે, જે હું કરું છું.

૨૪. અહીં ઉપર જોયા મુજબ અવલોકન કર્યા પછી કે અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓમાં કોઈ યોગ્યતા નથી અને જે તબક્કે તે ઉઠાવવામાં આવ્યા હતા તે તબક્કે તેને ઉઠાવવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી, તે ધ્યાનમાં રાખીને, હું આક્ષેપિત અરજી નામંજૂર કરતી વખતે એકિઝક્યુટિંગ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલા દૃષ્ટિકોણ સાથે સંપૂર્ણપણે સહમત છું. આ કોર્ટ અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી આક્ષેપિત અરજી નામંજૂર કરતી વખતે એકિઝક્યુટિંગ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા સારી રીતે તર્કબદ્ધ આદેશમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માંગતી નથી.

### નિષ્કર્ષ

૨૫. ઉપરોક્ત કારણોના પ્રકાશમાં, આ કોર્ટ આથી ઠરાવે છે કે એકિઝક્યુશન એપ્લિકેશન નં. ૨૯૬/૨૦૦૦ (સંદર્ભ માટે ૨૦૦૨ હોવું જોઈએ)

માં અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી આક્ષેપિત અરજી આંક- ૪૪ નામંજૂર કરતી વખતે એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટ દ્વારા કોઈ અધિકારક્ષેત્રની ભૂલ કરવામાં આવી નથી. ઉપરોક્ત અવલોકનો, ચર્ચાઓ અને કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, વર્તમાન રિટ પિટિશન યોગ્યતા વિનાની છે, જેને ફગાવી દેવી જરૂરી છે.

૨૬. એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટનો સમય અને હુકમનામાની બજવણીની કાર્યવાહીમાં વિલંબ કરવા માટે માત્ર આવા તુરંત મુકદ્દમાઓ દાખલ કરીને આ કોર્ટનો સમય બગાડ/વા બદલ આ કોર્ટ અરજદાર પર ભારે ખર્ચ લાદી શકી હોત, જે અમુક હંડે સફળ પણ થયા છે કારણ કે આ કોર્ટને જાણ કરવામાં આવી છે કે એક્ઝિક્યુશન પ્રોસીડિંગ્સ પ્રોસીક્યુશનના અભાવે ફગાવી દેવામાં આવી છે. પરંતુ ભૂતકાળમાં, તેના એક આદેશમાં એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે અરજદાર ૯૦ વર્ષના છે, આ કોર્ટે વૃદ્ધ વ્યક્તિ પર ખર્ચ લાદવાથી પોતાને અટકાવી છે.

૨૭. ઉપરોક્ત નિષ્કર્ષના પ્રકાશમાં, વર્તમાન રિટ પિટિશન આથી નામંજૂર કરવામાં આવે છે. પરિણામે, સિટી સિવિલ એન્ડ સેશન્સ કોર્ટ, કોર્ટ નં. ૧૩ દ્વારા એક્ઝિક્યુશન પિટિશન નં. ૨૯૬/૨૦૦૨ માં આંક- ૪૪ નીચે તારીખ ૧૦મી મે ૨૦૧૩ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલ આક્ષેપિત આદેશ પુષ્ટિ કરવામાં આવે છે.

૨૮. રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે, જોકે, ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ નથી.

નૈલેશ

(મૌલિક જે. શેઠ, ન્યાયમૂર્તી)

*This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.